

СУЕВЕРИЯ

В Долна баня и досега са запазени много суеверия. В съществуването на свръхестествени сили, във влиянието на магии, уроки и т.н. вярват не само стари хора, но и млади.

Вихрушката например е нечиста сила. Ако се свие около някой човек, той “уградисва”/поболява се/, започва да го тресе. За да мине треската, носи се захар на мястото на вихрушката, посипва се без да се стъпва на него и се казва”на ти захар, дай ми здраве” /Р.Йосифова/.

Орисници се явяват на третия ден след раждане на децата. Те са невидими и определят какъв ще бъде животът на човека.

Самодиви също има, но никой не ги е виждал. В гората има “кръстати” дървета, на които те се люлеят. Ако човек легне до такова дърво, често се свива вихрушка и човек може да се разболее. За да му мине, дават му да се мие с вода, в която слагат мед, пшеница, китка босилек. С тая вода отиват да напръскат мястото, където е лежал.

Змейовете са същества със змийски тела и човешки глави. Разказват, че преди години в землището на селото в местността Калейските ниви паднал змей. Той бил с човешка мъжка глава, змийско тяло, дебело колкото кросно и имал крила. Бил ранен и ревял като дете. За да не направи лошо на хората, стари жени му носели мляко да го поят. Много хора ходели да го гледат, но все възрастни. На младите не позволявали. Змеят лежал два дни в кръстците и на третия отлетял.

По-рано имало и “вампири”. Те са същества , произлезли от човека. Като се случи умрял човек да го прескочи котка, той става вампир. Не може да стои спокойно в гроба. Душата му се връща в тая къща, където е живял. Тропа по вратите и безпокои хората.

Майката на Р.Йосифова разказвала следния случай: “На една жена умрел мажо. Умрел, но си доваждал и помагал едно друго в работата. Еднаж жената ошла на нивата и мажо и бил с нея. Разпрегнале воловете и она тръгнала да наляе вода. Наблизо имало кладенче. Времето било мъгливо. Изеднаж се появило едно куче, започнало да лае и да я дърпа. Жената се върнала и казала на мъжо си. Он се засмеял и тя видяла по забите му червени влакна от нейната фута. Тогава разбрала, че кучето е мажо и че той е вампирин. Жени я посъветували, като легне вечер, да го обърне, да му сложи главата там, дето е местото на краката. Душата му ке

се обърка и той ке се изгуби. На местото на мажо на сутринта имало пихтия. Он повеке не се явил.”

В миналото често се явявали “гяволе” и правели лошо на “човеците”. Бабата на Еленка Додова знаела следния случай: “Сговорили се жени да идат една нощ на банята да перат. На една от жените и се усторило, че я извикали : Айде , моме, нали ке вървиме на банята”. Она рипва, задева дрехите и тръгва. Пред нея , зад нея вървело нещо като човеци. Она вървело по них и они я завели не на банята, а на воденицата до “орищета”. Изпеяли петлите и жената се осъзнала, че не са били жените дето са я викали, а гяволе. Ако не се били изпеяли петлите, келе са да я умакнат у корубата, да я удавят. Жената се върнала дома и от страх се разболела. Две години я тресло. ” На Мария Драганова баща и разправял, че като си “ишал една нощ дома, видел на поляната до чешмата деца, фанали се за раце, играли оро и пеяли: “Дрин-какаш, дрин-какаш, наша Стойкя на опаш”. Това са биле гяволе”.

Таласъмите са подобни на вампирите. За тях разказват, че се навъртали около стари къщи. Нощно време влизат, газят по хората и си отиват.

Много хора от Долна баня вярват, че сънищата предсказват какво ще стане.

Ако сънуват, че в една къща има сватба или че тая къща гори, някой човек от нея ще умре.

Ако насън видиш умрял човек да ти вземе нещо, значи нещо лошо ще те сполети, някой близък ще умре.

Ако сънуваш, че те хапе змия или куче, лошо ще ти се случи.

Видиш ли насън зелена нива или ливада, ще се ядосваш.

Сънищата срещу празник не се сбъдват.

Хълцането се смята за знак, че приказват някъде за тебе “ако лъцаш, некой те одумва”. /Сл.Вандева /

Кихне ли някой, особено дете, бързат да кажат живо-здро, ако нещо му е лошо, ще му мине.

В селото се пазят различни други вярвания и предразсъдъци: На малко дете помията не се хвърля къде да е. Трябва да се хвърли в реката или на гюбрето, да не остава “гьол”, защото ще пийнат врабчетата и детето ще заболее, “ке го пие на коремо. Дек се фърля помия, вечерно време не се оди, че се нагазва и ке ти стане лошо, уста ке ти се избият” /Р.Йосифова /.

Когато дете много реве, повоят му се слага на земята да минат кравите през него и после го повиват.

Ако две невести се венчават на един ден и се срещнат, тая която е не венчана, я крият да не я види венчаната, защото всичко лошо на нея ще се струпа.

През време на венчавката ако младоженецът настъпи невестата, ще прехвърли болестта си на нея, ако боледува от нещо. Обратното става, когато невестата настъпи младоженеца.

Новоизлюпените пилета няма да боледуват и да се пръскат по съседите, ако се турят в сито и около ситото се запалят кълчища.

“Мачката” ако се мие, ще дойдат гости.

Петелът ако пее много, гости ще дойдат. Ще дойдат оттам, накъдето гледа петелът. Ако кокошка пее срещу изток, ще има напредък в къщата.

Водна жаба не се убива, че няма да е сладка водата, във всяка вода има жаби.

Във вторник не се пере. Изобщо вторник не е хубав ден.

В петък не се работи на мъж от посичане.

Нощите от коледа до Йордановден са мръсни, защото водата още не е “кръстена”. През тия нощи хората се прибират рано.

Когато се сее жито, в къщи не се пали печката, за да няма главня. При излизане на сеитба на рога на единия вол се върже червен конец и пред воловете се плиска вода. За да се предпази житото от “обиране” пред колата се разсипва едно “посипче”/лопатка/ “сопращка”/пепел с въгленчета/. Земеделският стопанин излиза преди слънце, за да избегне среща с лош човек.

При суша, за да вали дъжд, вдовици ходят на гроба на самоубиец, пробиват гроба с кол и наливат вътре вода. Също за дъжд вдовица краде чужда метла, с която метат фурната за хляб и я хвърля в реката.